

**Фонд оценочных средств для промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная (чеченская) литература»
(типовой вариант)
(5-6 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

5 класс

Карарий, юккьерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд
С.Э.Эдиловн программы т1ехь

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Гурахь»

Талламан болх № 2 (тест №1)

Ф.Ц1._____

Класс_____ «_____», терахь_____

1. Хьан кхоьллина Саидов Билалан нохчийн барта кхолларалле безам-марзо? Х1ун яра цуьнан ц1е?

- а) ненананас; Самнат;
- б) йишас; Амнат;
- в) денанас, Зарет.

2. «Майра к1ант Сулима» ц1е йолчу туьйранахь вуьйцучу хьоладен ц1е х1ун ю?

- а) Сода;
- б) Со1дал;
- в) Совбан.

3. Х1ун бахъана долуш, мича 1алашонца шайн ц1ера аравелираСулима?

- а) хьуьнха тала ваха;
- б), къена дай-наний кхаба;
- в) шеен хьуьнарш гайта.

4. Мусаев Мохьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1903-чу шарахь Хьалха-Мартан т1аьхь.

5. Мусаев Мохьмадан дуьххьарлерчу дийцаран ц1е х1ун яра?

- а) "Токхе гуьйре";
- б) "Дашо гуьйре";
- в) "Беркате гуьйре".

6. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу произведени муьлхачу жанрехь язйина ю?

- а) стихотворени;
- б) повесть;
- в) туьйра;

7. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу туьйранахь х1у деш бойна лъьман корта?

- а) поп бош кхассаделла;
- б) жижиган талх хьочу лечана т1аьхьахьаьддачохь;
- в) хьуьна юккъехула доладелла лелачу хенахь.

8. «Зайнди» дийцарехь, Зайндина маса шо дузуш хилла шен нана леш?

- а) 8
- б) 6
- в) 7

9. Арухас ша базара йобдуш муьлха г1уллакхаш т1едехкира Зайндина

9. Зайнди Михайловске деша хьаьнца вахана? _____

Мах хадор_____

Талламан болх № 3 (тест №2)

Ф.Ц1. _____

Класс _____ «_____», **терахь** _____

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо, поэт Мамакаев Мохьмад?

- а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартантлахь;
- б) 1920 - чу шарахь Глойтлахь;
- в) 1910 –чу шарахь Тлехьа - Мартантлахь.

2. Мамакаев Мохьмадан дийцар ду «Баппа» ц1е йолуш. Нохчийн маттахь баппа ду ткъа оьрсийн маттахь х1ун ю оцу зезаган ц1е?

- а) Ромашка;
- б) Пион;
- в) Одуванчик.

3. «Баппа» дийцаран массо а турпалхойн ц1ераш д1аязье.

4. Зуда ялаялале муха стаг хилла Узарха?

5. Цхьана дашца характеристика ло дийцаран коьртачу турпалхочунна.

6. Сулейманов Ахьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бухлан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1922-чу шарахь Олхазар-К1отарахь.

7. «Борз ю уг1уш» стихотворени язъйина

- а) Мамакаев 1аьрбис;
- б) Саидов Билалас;
- в) Сулейманов Ахьмада.

8. «Борз ю уг1уш» стихотворени хьанна лерина ю?

- а) Мамакаев Мохьмадна;
- б) Сатуев Хьусайна;
- в) Мамакаев 1аьрбина.

9. «Доттаг1алла» стихотворени язъйна

- а) Окуев Шимас
- б) Бадуев Саь1ида
- в) Муталибов Зайндис

10. Вайн лулахь муьлха къаьмнаш деха? Д1аязье.

Мах хадор_____

Талламан болх № 4 (тест №3)

Ф.Ц1._____

Класс_____ **«**_____ **», терахь**_____

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Махмаев Жамлдин Махмудович?

- а) 1900 -чу шарахьХьалха-Мартант1ахь;
- б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;
- в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

2. «Буйсанна г1улчаш» дийцаран турпалхойн ц1ераш д1аязье.

3. Дийцар т1ехь Бирланта 1аламехь хила тарлуш болу хийцамаш халкъан тидамашца бусту. Д1аязбе уьш.

4. Х1ун халонаш лан дийзира Солсин ша схьаэчна кад шовдан йисте охьабилла вобдуш?

5. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Амаев Ваха-Хьаьжа Хасиевич?

- а) 1963 -чу шарахь 1аьларахь;
- б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;
- в) 1939 –чу шарахь Бердж1елахь..

6. «Малх чубаре хьобжура иза» ц1е йолчу дийцарехь коьрта турпалхо мила ву?

7. Мел хан ю уьш вагон чохь д1аобьхуш болу?

- а) Кхо дей, кхо буйсий;
- б) ялх дей, ворх1 буйсий;
- в) ялх дей, ворх1 буйсий.

8. Шина вешина уггар хазахета ловзар муьлханиг дара?

9. Вайн халкъ махкаха маца даьккхина?

- а) 1941 –чу шарахь, 12 январехь;
- б) 1944 –чу шарахь, 23 февралехь;
- в) 1946-чу шарахь, 13 мартехь.

10. «Даймохк» темина синквейн:

Синквейн (от фр. cinquains, англ. cinquain) — пхеа моґланех (стихах) лаьтта стихотворенин кеп, кхоьल्लीна Америкин Цхьанатоьхначу Штаташкахь (США) XX-чу оьмаран (б1ешаран) юьххьехь японски поэзин хайку (хокку), танка жанрийн т1елаткъамца. Ламасталлин синквейнан рифма а, стихотворни барам а ца хуьлу, ткъа х1ора стихехь долчу дешдакьойн барам кху кепара хуьлу: 2—4—6—8—2, шадерг 22 дешдакъа (хайку 17 дешдекъахь лаьтта, танка - 31).

Синквейнан х1ора моґла вовшахтохаран шен бакъо ю:

- 1 моґла - синквейнан коьрта тема гойту **цхьа ц1ердош**.
- 2 моґла – коьртачу ойланан билгало гойту **ши билгалдош (я ши причасти)**.
- 3 моґла – темин дар гойту **кхо хандош**.
- 4 моґла – билгала темица дог1у цхьа маь1на гойту **предложени (афоризм, кица я ша х1оттийна предложени)**.
- 5 моґла – **цхьана ц1ердашах** лаьтта дерзор (коьртачу темица йолу ассоциаци).

Нохчийн маттахь дешнаш (ингалсан меттан дешнел) мелла а деха хиларна, лакхахь балийна х1ора стихан дешдакьойн барам нохчийн маттахь х1иттийнчу синквейнашкахь лар ца ло. Масала, «Нана» темина синквейн:

Нана
Хьоме, дика
Кхиаво, 1алашво, веза
Уггаре а гергара, деза адам
Дуьне

Мах хадор_____

6 класс

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Наьрт-аьстхойх лаьцна долу дийцарш а, туьйранаш а» 6 класс

План

1. Натрт-аьртхойх долу дийцарш туьйранех къастош дерг х1ун ду?
2. Шуна х1ун хета, муьлхачу тропах алсам пайда оьцу наьрт-аьсртхойх лаьцна долчу дийцаршкахь: эпитеташ, дустарш, гиперболаш.
3. Халкъо муха буьйцу уьш.

Нохчийн литературин шолгӀачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. «Тамашина олхазар» цӀе йолчу туьйранехь инзаре-тамашийна масса хилам хила?

- а) 4
- б) 5
- в) 6

2. Оцу туьйранехь олхазаро хӀунда ца дора эланий, цуьнан оьзданашний Адам цамгарх тодеш а, кьондеш а долу Іежаш?

- а) Эло нах хьийзабо дела
- б) Эла дика стаг волу дела
- в) шена ца лаӕа дела

3. «Кхо ваша» цӀе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кӀанте хӀун аьлла весет дина?

- а) туьхан тӀулгах дай чурт догӀа
- б) шен чурт ларде
- в) шен чурт долчехь буьйсанах яха

4. «Барзо Іахарца мохк кьовсар» цӀе йолчу туьйранех , Іахарий цхьана меттехь муха нисделла Хилла?

- а) тилла дела лелаш
- б) сакьобруш лелаш
- в) борз лобхуш лелаш

5. «Кхо ваша а, саьрмик а» цӀе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кӀанте хӀун аьлла весет дина?

- а) ширачу новкъа ма гӀо аьлла
- б) ширачу новкъахь хӀун ду хьажа аьлла
- в) ширачу новкъа гӀо аьлла

6. «Кхо ваша а, саьрмик а» цӀе йолу туьйра дӀадолалуш муха ду?

- а) «Дас кӀантана вониг эр дац...»
- б) «...Цхьана ден кхо кӀант хила...»
- в) «...Дас ша валале, весет дина хилла кӀенташка...»

7. «Добьшуш хила кӀант» цӀе йолчу туьйранехь кӀанта шена гина гӀан ца дийцар хӀун бахьана хила?

- а) «Далий, маликаший диканиг Дойла» ца алар
- б) КӀантана ца лаар
- в) Моллина ца лаар

8. Оцу туьйранехь шина гӀалоро кӀантана хӀун дина?

- а) вийна
- б) дӀахецна
- в) хьуьнахь кхаьбна

9. Оцу туьйранехь паччахьан хІилане хаттаршна жьопаш муха дела хьекьал долчу кІанта?

- а) нийса дела
- б) нийса ца делла
- в) дала а ца дела

10. Туьйранехь хІилане хаттаршна жьопаш деллачу хьекьал долчу кІантана хІун бахам белира паччахьа?

- а) кхоъ ах пачхьалкх
- б) ворхІ пачхьалкх
- в) кхоъ ах пачхьалкх, шен йоІ.

Нохчийн литературин кхоалгІачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Наьрт - аьрстхой кхерор дийцарехь хьан кхерийла наьртаьрстхой?

- а) паччахьан эскаро;
- б) воккхачу стага;
- в) кегийчу наха.

2. Гайсултанов Іумар дахаран шераш хилла ...

- а) 1920 - 1979;
- б) 1918 - 1958 ;
- в) 1903 -1948.

3. Гайсултанов Іумаран "Нийса кхел" цІе йочу дийцаран коьртачу турпалхочун цІе яра ...

- а) Дика;
- б) Дикалг;
- в) Дикбер.

4. Мила ву хІркху могланийн автор?

"Хьаша вац со маьхан хьаьттаьхь, йистера бІаьрг тоха веьна.

Со вага веьна кху лаьттаьхь, охане довха дог тесна ..."

- а) Сатуев Хьусен;

- б) Рашидов Шаид;
- в) Эдилов Хас-Мохьмад.

5. Маца муьлхачу юьртахь вина Сатуев Хьусейн?

- а) 1919-чу шарахь 1алхан-Г1алахь;
- б) 1929-чу шарахь 1алхан-Чуртахь;
- в) 1939-чу шарахь 1алхан-Юьртахь.

6. Муьлхачу произведени юкьара ду х1ара могланаш, мила ву автор?

...Къеначу ден- ненан ша цхьаь бен воцуш,

Цу юьртахь кхуьура хьамсара клант:

Бахамо, цамгаро лацарна кхоьруш,

Цунна т1е хьийзара нана ц1е ерг:

- а) Рашидов Шаид "Даймохк"
- б) Сайдуллаев Хьасан "Ненан б1аьрзиш"
- в) Сулаев Мохьмад "К1анте"

7. нохчийн хьакъволу поэтан Мамакаев 1аьрбин дахаран шераш хилла.

- а) 1928-1968;
- б) 1918-1958;
- в) 1908 1948.

8. Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1ьрбин

- а) 1936 - чу шарахь;
- б) 1934 - чу шарахь;
- в) 1938 - чу шарахь.

9. Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин ц1е?

а) 1936-чу шарахь;

б) 1934-чу шарахь;

в) 1938-чу шарахь.

10. Муьлхачу шарахь зорба туьйхира Мамакаев 1аьрбин дуьххьарлерчу поэзийн, стихийн сборникна, х1ун яра цуьнан ц1е?

а) 1940-чу шарахь «Теркан тог1е»;

б) 1938-чу шарахь «Даймахке».

в) 1934-чу шарахь.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьрташ х1ун олу?

а) сюжет;

б) кульминаци;

в) пейзаж.

2. Нунуев С.-Хь. вина шо:

а) 1952; б) 1956; в) 1958

3. «Х1орд» стихотворенин автор мила ву?

а) Рашидов Шаид

б) Мамакаев Эдуард

в) Сулаев Мохьмад

4. Х1окху дешнийн автор мила ву?

Цецдевллера тахана тхо –

Х1ун ду-теша х1ара?

Самукъане тхан хьехархо

Сингаттаме вара.

а) Махмаев Ж.М

б) Нунуев С.-Хъ.

в) Мамакаев Э.

5. Бексултанов М. «Некълацар» дийцар юккъера воккхачу стеган ц1е муха яра?

а) Зеламха

б) Дерказ

в) Ахъбъяд

6. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

7. Къамелехъ адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхъаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?

1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

8. Латтамаш схъа а карабай, к1ел сиз хъакха:

*Б1ешераш хъалха цу ломахъ
Хилла ду дуьйцуш дерг вай.
Г1елонехъ даьхначу къоман
Дахар а хилла дац дайн.*

9. Фольклор х1ун ю?

а) цхъаммо аьлла дешнаш ду;

б) поэзи ю;

в) халкъо барта кхоьллинна исбаьхъаллин произведенеш ю;

10. Гайсултанов 1умаран нохчийн барта кхолларалле безам кхоьллира:

а) дас диначу весеташа;

б) нахе дукха ладег1аро;

в) денанас дийцинчу туьйранаша;

г) нохчийн 1адаташа.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;

6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;

7 классехь-1,5 я 2 аг1о;

8 классехь-2 я 3 аг1о;

9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хъехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;

2) сочиненин тайпане хъаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. «4» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. «3» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. «2» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкьахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хъехархоша шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тестах хааршна мах хадорехь хъехархочо

куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тестах т1ехь цхьа а г1алат дацахь.

2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.

3. «3» дуьллу, шиннал сов гIалат а ца хилахь.
4. «2» дуьллу, кхааннал сов гIалат хилахь.